

دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاههای وابسته به دستگاههای اجرایی: افسری و تربیت پاسداری - افسری امام علی (ع) - تربیت دبیر شهید رجایی - جامع امام حسین (ع) - شاهد - صدا و سیما - صنایع و معادن - صنعت نفت - صنعتی مالک اشتر - عالی دفاع ملی - علوم انتظامی امن - علوم دریایی امام خمینی (ره) - علوم و معارف قرآن کریم - علوم و فنون هوایی (شهید ستاری) - علوم قضایی و خدمات اداری - فرهنگیان - معارف اسلامی - مذاهب اسلامی -

دانشکدههای وابسته به دستگاههای اجرایی: اطلاعات - امام محمد باقر - حفاظت و بهداشت کار - علوم قرآنی - علوم و فنون فارابی - علوم دیپلماتیک - فرماندهی و ستاد ارتش ج.ا.ا (دافوس) - فرماندهی و ستاد سپاه پاسداران (دافوس) -

آموزشکدههای وابسته به دستگاههای اجرایی: فنی نقشهبرداری (سازمان نقشهبرداری) - فنی نقشهبرداری (سازمان جغرافیایی ارتش) - محیط زیست

مرکز/مجمع/موسسه وابسته به دستگاههای اجرایی: مرکز آموزش عالی تعاون - مرکز آموزش عالی مدیریت دولتی - مرکز آموزش عالی میراث فرهنگی - مرکز آموزش و پژوهش های بین المللی وزارت امور خارجه - مرکز آموزش عالی هوانوردی و فرودگاه کشور - مجتمع پیامبر اعظم - موسسه آموزش عالی بانکداری

با سلام،

به پیوسته "آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)" مصوب مورخ ۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی آموزشی، جهت استحضار و اجرا ابلاغ می گردد.

مجتبی شریعتی نیاسر

معاون آموزشی

رونوشت: اداره کل روابط عمومی - حراست مرکزی - دفتر ارزیابی عملکرد و پاسخگویی به شکایات - دفتر وزارتی - دفتر برنامه ریزی آموزش عالی - دفتر گسترش آموزش عالی - دفتر آموزش عالی غیردولتی - سازمان امور دانشجویان - صندوق رفاه دانشجویی - مرکز نظارت و ارزیابی آموزش عالی - مرکز هیاتهای انما و هیات ممیزه - مرکز همکاریهای علمی و بین المللی مشاوران وزیر - معاونت آموزشی - معاونت اداری و مالی و مدیریت منابع - معاونت پژوهشی و فناوری - معاونت فرهنگی و اجتماعی - معاونت حقوقی و امور مجلس جهت استحضار

نشانی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خوردین، خیابان هرمزان،

نیش خیابان پیروزان جنوبی

کد پستی: ۱۴۶۶۶-۴۴۸۹۱

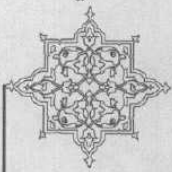
شماره تلفن: ۸۲۲۳۱۰۰۰

صندوق پستی:

تهران ۱۵۱۳-۱۴۶۶۵

Website: www.msrt.ir

Email: info@msrt.ir

آیین نامه آموزشی دوره های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته)

مقدمه

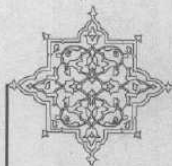
به استناد بندهای ۲، ۸ و ۱۲ ماده ۳ آیین نامه شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری (مصوب ۹۳/۷/۲۸)، آیین نامه زیر تدوین و به اجرا گذاشته می شود:

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آیین نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیتهای آموزشی دانشگاه ها و مؤسسه های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیتهای موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

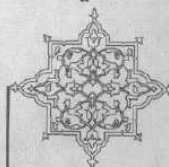
ماده ۲- تعاریف

۱. وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاهها و مؤسسه های آموزش عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیردولتی) است که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی ربط بوده؛ و مجری هر یک از دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می کنند.
۴. دانشجو: فردی است که در یکی از دوره های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.
۵. حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می کند.
۶. غیر حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.
۷. نیمه حضوری: منظور شیوه ای از آموزش است که بخشی از آن به صورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیرحضوری انجام می شود.
۸. راهنمای آموزشی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا دانش آموختگی باشد.

۹. **برنامه درسی:** منظور مجموعه به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.
۱۰. **واحد درسی:** میزان درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.
۱۱. **درس جبرانی:** درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی مربوط ضروری است.
۱۲. **رشته تحصیلی:** یکی از شعب فرعی از گروه های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می انجامد.
۱۳. **گرایش تحصیلی:** هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص آن باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحد های رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.
۱۴. **دوره کاردانی پیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و شامل دانش آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می شود.
۱۵. **دوره کاردانی ناپیوسته:** دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و شامل دانش آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می شود.
۱۶. **دوره کارشناسی پیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره متوسطه آغاز می شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.
۱۷. **دوره کارشناسی ناپیوسته:** دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می شود و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می شود.
۱۸. **گروه آزمایشی:** مجموعه رشته های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته بندی می شود.
۱۹. **گروه آموزشی:** بنیادی ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیأت علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می شود.

_____

۲۰. **شورای آموزشی:** یکی از شوراهاى تخصصی اولین سطح سیاستگذاری بخشى دانشگاه می باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می شود و نسبت به سیاستگذاری و برنامه ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیأت رئیسه اقدام می نماید. شورای آموزشی می تواند اختیارات مشخص شده در این آیین نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.
۲۱. **دانش آموخته:** فردی است که یکی از دوره های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.
۲۲. **نیمسال تحصیلی:** هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.
۲۳. **دوره تابستان:** شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.

ماده ۳ - شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

- ۱-۲. داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت.
- ۲-۲. احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت.

ماده ۴: نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی و به زبان فارسی انجام می شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حدنصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵ - دانشگاه موظف است، برنامه های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت را برای دوره ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجوی پذیرفته است، اجرا نماید.

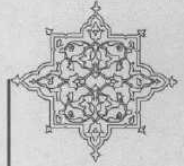
تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تأکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده ۶ - دانشگاه موظف است، برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجویان را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

ماده ۷ - دانشجوی در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ واحد و حداکثر ۲۰ واحد درسی انتخاب کند.

حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱. اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد، در اینصورت دانشجوی با تأیید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۲. چنانچه دانشجوی در نیمسال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، بشرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

تبصره ۳. در شرایط خاص که دانشجوی با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته شود، با تایید گروه آموزشی، می تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴. دانشجوی همزمان نمی تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵. در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجوی در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجوی به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجوی (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی تأثیر است (به عبارت دیگر، در شرایط مذکور، اگر میانگین دانشجوی کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی شود.)

ماده ۸ - در صورتی که دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد، با تایید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره های ۳ و ۴ ماده ۷) می تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی- نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

ماده ۹ - چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تأخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب برعهده گروه آموزشی است.
تبصره: دانشجوی در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۱۰ - تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.
تبصره. دانشگاه اختیار دارد برای دانش آموختگان دوره کاردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیرمرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند. نمره این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی شود.

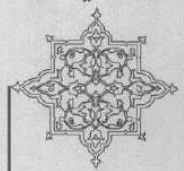
ماده ۱۱ - آموزش رایگان برای هر دانشجوی، در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکانپذیر است.

_____

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

وزیر

بسمه تعالی

تاریخ: ۹۳/۱۲/۲۴
شماره: ۲۰۲۴۴۷۵۹
پیوست:

ماده ۱۲ - دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاههای دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیأت امنای دانشگاه می باشد.

ماده ۱۳ - دانشجوی مشمول این آیین نامه می تواند در دوره های غیر حضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می شود، مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.
تبصره: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می شود.

ماده ۱۴ - برنامه ریزی و تصمیم گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدید نظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می شود.

ماده ۱۵ - مدت مجاز تحصیل در دوره های کاردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و در دوره های کارشناسی پیوسته چهار سال است.
تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای دوره کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲. هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیأت امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می شود.

ماده ۱۶ - ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و بر اساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می شود و به صورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می شود.

تبصره ۱. برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲. نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرایی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب، با پروژه ارائه می شود، در صورتی که به تشخیص مدرس و تأیید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد، ناتمام تلقی می شود، قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه نامه ماده ۱۴ انجام می شود.

(Handwritten signature)

نشانی:

تهران - شهرک قدس

میدان صنعت، خیابان

خوردین، خیابان هرمان

نیش خیابان پیروزان جنوبی

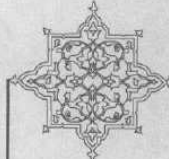
کد پستی: ۶۲۸۹۱-۱۳۶۶۶

شماره تلفن: ۶-۸۲۲۳۱۰۰۰

صندوق پستی:

تهران ۱۵۱۳-۱۲۶۶۵

شماره دورنگار: ۲۲-۸۲۲۳۴۰۲۲

ماده ۱۷ - حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره های حضوری الزامی است.

تبصره ۱. اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیر موجه تشخیص داده شود، نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه، آن درس حذف می شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می شود.

تبصره ۲. در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکانپذیر است.

تبصره ۳. دانشجو می تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تأیید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

ماده ۱۸ - حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است .

تبصره ۱. دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو، فقط ثبت و باقی می ماند اما این نمره ها در محاسبه میانگین کل دوره بی اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲. گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش آموختگی می باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال های قبل را خنثی نمی کند؛

تبصره ۳. تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی، نمره مردودی دریافت می کنند، نمی شود.

ماده ۱۹ - چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن

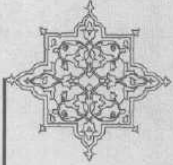
نیمسال مشروط تلقی می شود و در نیمسال بعدی حداکثر می تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند .

تبصره. چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می شود.

ماده ۲۰ - دانشجو می تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک

نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

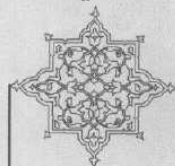
تبصره ۱. مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.
تبصره ۲. مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تأیید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.
تبصره ۳. بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر یا والدین و ...) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.
تبصره ۴. دانشجو می تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی های مذکور در این ماده و تبصره های مندرج در آن بهره مند شود.

ماده ۲۱ - ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می شود.
تبصره. تصمیم گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲ - دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یکبار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می شود.

ماده ۲۳ - دانشجوی دوره های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهد:
(الف) وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه؛
(ب) موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد و با تأیید شورای آموزشی دانشگاه؛
(ج) کمتر نبودن نمره های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تأیید سازمان سنجش آموزش کشور؛
(د) امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده؛
تبصره. دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می تواند با رعایت شرایط این ماده، تغییر رشته یا گرایش دهد.

ماده ۲۴ - تغییر رشته از دوره های پایین به دوره های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه، از غیر حضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است ولی بر عکس آن مجاز است.
تبصره. تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می باشد به رشته هایی که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته باشد، ممنوع است.

ماده ۲۵ - تغییر رشته دانشجوی در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است، اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان پذیر است.

ماده ۲۶ - میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره های کاردانی و کارشناسی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی دولتی و غیردولتی مصوب وزارت انجام می شود.

ماده ۲۷ - انتقال توأم با تغییر رشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸) و با کسب موافقت دانشگاه های مبدا و مقصد، فقط برای یک بار امکان پذیر است.

ماده ۲۸ - معادل سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو بر اساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۱. برای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می شود.

تبصره ۲. معادل سازی دروس صرفاً در شیوه های آموزشی هم عرض زیر صورت می گیرد:

الف) واحدهای گذرانده دانشجویی حضوری به دوره های حضوری، نیمه حضوری یا غیر حضوری؛

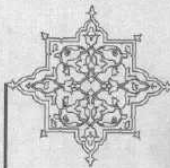
ب) نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری؛

ج) غیر حضوری به غیر حضوری.

ماده ۲۹ - ملاک دانش آموختگی برای دوره های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره. چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درسهایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می شود.

ماده ۳۰ - در صورتی که دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، در این صورت می تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت، به دانشجوی مذکور و همچنین به دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

بسمه تعالی

تاریخ ۹۳/۱۲/۲۴
شماره ۲/۲۴۴۷۵۹

پیوست :

تبصره ۱. در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کاردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کاردانی قرار می دهد که میانگین کل دانشجوی در آن دروس، ۱۲ یا بالاتر شود.
تبصره ۲. صدور مدرک کاردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می شود.

ماده ۳۱ - تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

ماده ۳۲ - مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن بر عهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳ - این آیین نامه در یک مقدمه و ۳۲ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه شماره ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم الاجرا است و تمام آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.